

слѣзълъ само веднажъ на острова. Въ своитѣ пѣтни бележки холандецътъ съобщава, че на острова не е имало високи дървета, земята била плодородна, а жителитѣ мугостоприемни. Туземцитѣ били цвѣтни: жълти, бѣли и кафяни, а освенъ това се „рисували“, т. е. татуирали, и на ушитѣ си носѣли голѣми обеци, които достигали дори до рамената. Най-странното на тоя островъ били нѣколко огромни статуи, „чудновати голѣми каменни образи, високи до 30 стжпки“. — Холандцитѣ съобщаватъ, че тия фигури имали огромни корони на своитѣ глави. Споредъ тѣхъ, тия каменни фигури изпълняватъ нѣкаква религиозна задача, защото туземцитѣ колѣничели предъ тѣхъ, вдигали високо и свалляли низко своитѣ ржце.

Следъ Рожевенъ островътъ потъва въ забрава. Едва петдесетъ години по-късно той бива посетенъ отъ друга експедиция. После за него говорятъ испанци, англичани и французи. Испанцитѣ сжщо търсятъ Девисовия островъ и пакъ случайно попадатъ въ 1770 г. на Великденския островъ, който и днесъ е испанско владение. Испанцитѣ му дали името Сѣанъ Карлосъ. Четири години по-късно тукъ хвърля котва Кукъ. Самиятъ той се разболява, но неговитѣ офицери, между които и английскиятъ ботаникъ Форстеръ, посещаватъ острова. Презъ 1780 г. тукъ идватъ французи съ ла Перузъ. Най-чудно е, обаче, че всички тия посетители не потвърждаватъ разказаното отъ Рожевенъ. Англичанитѣ и испанцитѣ сж единомудни, че земята на острова е бедна и неплодородна. И Перузъ потвърждава, че само една десета отъ земята му е обработена. Испанскиятъ комендантъ Гонзалесъ изчислява жителитѣ на около 1000, Кукъ — на 700 а Перузъ — до 2000. Испанцитѣ разказватъ, че на морския брѣгъ, до каменнитѣ статуи има гробници. Хората на Кукъ установяватъ, че туземцитѣ сж недоволни, когато бѣлитѣ хора посещаватъ тия гробници. Противно на Ро-